

HRVATSKI *glasnik*

XXXII. godina, 6. broj

10. veljače 2022.

cijena 200 Ft

U dvodnevnom posjetu Hrvatskoj
4. stranica

Baškutsko prelo
6. stranica

„Ars et virtus“
8. – 9. stranica

Duh stada

O duhu stada govorimo kada ljudi teže prihvatiti mišljenje većine i usvojiti njihovo ponašanje kako bi se osjećali sigurnijim i izbjegli sukobe. Zapravo, zbog toga i slijede jedni druge. Mislim da se više volimo uklopiti u navike zajednice – čak iako to nije simpatično ili je izravno štetno za nas – umjesto da prihvatimo ono što smatramo ispravnim. U svima nama tinja takva težnja i želja, a vjerojatno taj instinkt ima povijesnu i samoobrambenu ulogu, ali često sprečava pozitivne promjene. Ljudi su skloni prilagoditi svoja razmišljanja, stavove i ponašanje većoj skupini, odnosno masi. Većina ljudi je uvjeren da i nisu takvi. Naravno, i to je moguće. No vrijedi ispitati stvaramo li doista neovisno mišljenje i utječe li pretjerano neka društvena skupina na naš život. Nisam rekla ništa novo, jer mnogo je lakše povezati se s idejom nego oblikovati svoje mišljenje prema vlastitim uvjerenjima i principima. Duh stada potiskuje potrebu za kritičkim razmišljanjem i može se uvelike osnažiti u društvenim i političkim pokretima. Ljudi često slijede vođe bez ikakve kritike. Iznenađujuće je što moralnu osudu zastupa ili prenosi skupina, koju jača unutarnja kohezija. Skupina može biti i nacija, ali i religija, politička stranka ili ideologija. To nije važno, puno je važnije obilježava li pripadnike skupine zaslijepljenost. Neki su filozofi već utvrdili kako su pripadnici skupine skloni pridavati važnost činjenicama koje podržavaju njihove stavove, a one koje im proturječe skloni smatrati beznačajnima. Tako je, primjerice, George Orwell analizirao četiri blisko povezane značajke „nacionalističkog razmišljanja“: prva je opsjednutost, što znači da članovi grupe sve tumače kroz isti ideološki filter, druga nestabilnost, pri kojoj su pripadnici skupine sposobni kontinuirano pratiti promjenjive stavove i poglede skupine, dok je treća ravnodušnost prema stvarnosti, odnosno ponašanje koje skupina smatra valjanom, bez obzira na činjenice. Orwell je važnim fenomenom smatrao i tzv. „neprihvatljive činjenice“, koje se, ako proturječe stavovima skupine, koji predstavljaju općeprihvaćenu istinu naprosto ignoriraju. Kako se produbljuje jaz između religijskih, političkih i inih skupina, pojavljuje se sve više objašnjenja zašto se „protivnici“ međusobno ne razumiju.

Kristina

Glasnikov tjedan

Mađarska Vlada pokrenula je inicijativu za postavljanje spomenika svetoj Margareti u Klisu. O toj temi za svog službenog boravka u Hrvatskoj državni tajnik za vjerske i narodnosne veze pri Uredu predsjednika Vlade razgovor je s hrvatskim državnim i crkvenim dužnosnicima. Kako donose hrvatski portali prenoseći riječi državnog tajnika, razgovor se i o obnovi potresom oštećene crkve u Žažini u Sisačko-moslavačkoj županiji, za čiju je obnovu mađarska Vlada već dostavila 25 milijuna, a u tijeku je i obnova škole u Petrinji vrijedna 170 milijuna kuna koju u potpunosti financira mađarska Vlada. Uz ta dva glavna projekta u kojima je mađarska Vlada ponudila svoju pomoć bilo je i drugih oblika pomoći potresom stradalom području. Tako je Hrvatska zajednica u Mađarskoj pomogla u obnovi glazbene škole u Petrinji, primljena su djeca u vlašičko odmaralište HDS-a, a mađarska Vlada financirala je i boravak 500 djece na obali jezera Velnice u Mađarskoj. Isto tako nakon potresa u Zagrebu mađarska Vlada pomaže u obnovi oltara crkve u Remetama, prenose riječi državnog tajnika hrvatski portali. Prenose i to kako je tema svih razgovora bila i postavljanje spomenika svetoj Margareti Ugarskoj na Klisu. Mađarska Vlada već 2003. i 2007. godine izrazila je želju da se

svetici postavi spomenik, no ta inicijativa nije ostvarena.

Tko je zapravo sveta Margareta Ugarska? Kći je ona ugarskoga kralja Bele IV. i bizantske princeze Marije Laskarine, a prema nekim izvorima rođena je u Klisu 1242. godine, kada se njen otac dao u bijeg pred Mongolima, sklonivši se u Dalmaciju. Kako pišu hrvatski portali, mađarska strana već ima gotov spomenik od kamena visok tri metra i želi ga postaviti negdje u okolici kliške tvrđave. U tom su smislu vođeni razgovori s ministricom kulture i medija, predstavnicima Općine Klis, restauratorskim zavodom i drugim nadležnim stručnjacima koji će donijeti odluku o mogućoj

lokaciji. Hrvatski portali citiraju državnog tajnika koji je rekao kako su nam unatoč jezičnim razlikama povijest, kultura i suživot već stoljećima zajednički. Stoga bi postavljanje spomenika svetoj Margareti bila lijepa gesta, u duhu održavanja dobrih odnosa. „Prije dva mjeseca smo tako u gradu Baji, na inicijativu hrvatske zajednice u Ma-

đarskoj postavili spomenik biskupu Ivanu Antunoviću. Uvjeren sam da bi postavljanje ovog spomenika pridonijelo turističkom potencijalu Klisa, jer bi ga među ostalim dolazili posjetiti i brojni mađarski turisti“, kazao je mađarski državni tajnik, dodaši kako je splitsko-dalmatinski nadbiskup pozdravio inicijativu i podržao ideju postavljanja spomenika zajedničkoj svetišci Hrvata i Mađara. U pratnji državnog tajnika u svim razgovorima sudjelovao je i predsjednik HDS-a.

Branka Pavić Blažetin

„Hrvatski portali citiraju državnog tajnika koji je rekao kako su nam unatoč jezičnim razlikama povijest, kultura i suživot već stoljećima zajednički.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj“!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV – tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Parlamentarni izbori 3. travnja 2022.

Predsjednik Mađarske raspisao je parlamentarne izbore na najraniji mogući datum, 3. travnja 2022. godine. Na parlamentarnim izborima ove godine narodnostima se po treći put zaredom otvara mogućnost da biraju svoje glasnogovornike (bez prava glasa), a u slučaju dovoljnog broja glasova (četvrtine glasova potrebnih za osvajanje mandata) i narodnosnog parlamentarnog zastupnika (s pravom glasa). Prije 8 godina (2014.) za postizanje punopravnog zastupanja bilo je potrebno 22 022 glasa, a 2018. 23 831 glas.

Sukladno izmjenama Zakona o pravima narodnosti državne narodnosne samouprave od 1. listopada mogle su donijeti odluke o postavljanju listi. Hrvatska državna samouprava odluku o postavljanju hrvatske liste, odnosno o kandidatima na listi donijela je na izvanrednoj Skupštini u studenom prošle godine. Hrvatska lista je prihvaćena s kandidatima u sljedećem redoslijedu: 1. Jozo Solga, 2. Ivan Guga, 3. Joso Ostrogonac, 4. Vinko Hergović, 5. dr. Dinko Šokčević, 6. Zorica Prosenjak Matola, 7. Angela Šokac Marković, 8. Marija Pilšić.

Prema podacima od 6. veljače na popisu narodnosnih birača upisanih na popis za parlamentarne izbore najviše upisanih – za razliku od 2014. i 2018. godine, kada su po broju prednjačili Nijemci – sada imaju Romi (32 957), zatim Nijemci (31 752). Sukladno izmjenama Zakona o pravima narodnosti državne narodnosne samouprave od 1. listopada 2021. godine do 31. siječnja 2022. godine mogle su donijeti odluke o postavljanju listi. Od trinaest državnih narodnosnih samouprava njih dvanaest je donijelo odluku i prijavilo listu. Romskoj državnoj samoupravi to nije uspjelo. Stoga neće imati svog predstavnika u sljedećem parlamentarnom ciklusu. Nijemci i ovoga puta imaju priliku za parlamentarno zastupanje s pravom glasa, a na trećem mjestu su i dalje Hrvati s 2432 upisanih birača, slijede Slovaci s 1732 upisana birača.

Najvažniji rokovi za parlamentarne izbore narodnosnih glasnogovornika i zastupnika

11. veljače

OBAVIJEST – Prema Zakonu o izbornom postupku oko 7,8 milijuna građana s biračkim pravom do 11. veljače mora primiti obavijest o primanju u birački popis. Onaj tko ne dobije obavijest, treba je tražiti kod bilježnika (u mjesnome biračkom uredu).

12. veljače

POČETAK PREDIZBORNE KAMPANJE – Predizborna kampanja počinje 50 dana prije izbora, dakle 12. veljače, što znači da se sredstva namijenjena u te svrhe mogu potrošiti u tom razdoblju.

25. veljače

PRIKUPLJANJE PREPORUKA – U pojedinačnim izbornim okruzima za kandidaturu je prema zakonu potrebno najmanje petsto preporuka građana birača s prebivalištem u dotičnom izbornom okrugu. Kandidati mogu prikupljati preporuke do 25. veljače na odgovarajućim obrascima.

Preporuke se moraju predati Izbornom povjerenstvu dotičnog izbornog okruga. O primanju kandidata u popis odlučuje Izbornom povjerenstvo.

26. veljače

DRŽAVNA LISTA – Državnu listu može postaviti ona stranka koja je u najmanje četrnaest (sedam) županija i glavnome gradu postavila najmanje 71 (27) samostalnog pojedinačnog kandidata. Zajednička lista može se uspostaviti na temelju zajedničkih pojedinačnih kandidata.

Listu može postaviti i državna narodnosna samouprava, za to je potrebna preporuka najmanje jednog postotka birača upisanih u narodnosni birački popis. Državne se liste moraju prijaviti Nacionalnom izbornom povjerenstvu, najkasnije do 26. veljače u 16 sati.

18. ožujka

PREDAJA ZAHTJEVA ZA UPIS U POPIS NARODNOSNIH BIRAČA – Popis izbornih jedinica sadrži naznaku narodnosti birača ako je birač najkasnije šesnaest dana prije glasovanja, dakle do 18. ožujka upisan u središnji narodnosni popis za izbore parlamentarnih zastupnika.

25. ožujka

PRIJAVA NA BIRAČKI POPIS KOD INOZEMNIH PREDSTAVNIŠTAVA – Birači koji na dan izbora borave u inozemstvu mogu glasovati na veleposlanstvima i generalnim konzulatima Mađarske ako su se do 25. ožujka prijavili u birački popis inozemnih predstavnika.

25. ožujka

ROK PRIJAVE U DRUGU IZBORNU JEDINICU – Birači koji na dan izbora ne borave u mjestu stanovanja, a biračko pravo žele ostvariti u nekome drugom naselju u Mađarskoj do 25. travnja od mjesnog Izbornog ureda mogu zatražiti upis u birački popis druge izborne jedinice.

S.B.

Foto: MTI

Državni tajnik Miklós Soltész u dvodnevnom posjetu Hrvatskoj

Kako donose brojni hrvatski novinski portali, a i Facebook profil državnog tajnika, Miklós Soltész nedavno je boravio u dvodnevnom posjetu Hrvatskoj. Bio je u Zagrebu i Splitu. Dana 17. siječnja 2022. sastao se s ministricom kulture i medija Ninom Obuljen Koržinek, donosi portal min-kulture.gov.hr.

Između ostalog se navodi kako je susret nastavak dobre hrvatsko-mađarske suradnje u području kulture, ojačane brzom gestom pomoći Vlade Mađarske u obnovi u potresu stradale crkve sv. Nikole i Vida u Žažini, a bilo je i riječi o aktivnostima koje će se poduzimati u predstojećem razdoblju. Na sastanku su uz državnog tajnika Soltésza i njegove suradnike sudjelovali i veleposlanik Mađarske u Republici Hrvatskoj Csaba Demcsák te predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan. Predsjednik HDS-a Ivan Gugan za Hrvatski glasnik izjavio je kako se zahvalio ministrici Obuljen Koržinek na potpori koju Ministarstvo već drugu godinu zaredom daje Hrvatskom kazalištu Pečuh, te izrazio nadu u kontinuitet iste. Tražio je potporu ministrice i za projekt izrade povijesne monografije o Hrvatima u Mađarskoj.

Kako donosi portal kepusjag.com, druga tema sastanka je prema riječima Miklósa Soltésza bila želja mađarske Vlade da se u tvrđavi Klis podigne spomenik svetoj Margareti, gdje je princeza rođena 27. siječnja 1242. godine.

Mađarsko izaslanstvo istoga dana primila je i predsjednica sarskoga Odbora za poljoprivredu Marijana Petir. Zastupnica Petir zahvalila se Mađarskoj na pruženoj pomoći područjima stradalim u potresu i na brizi o hrvatskoj nacionalnoj manjini.

Državni tajnik Soltész sa svojom delegacijom službeni posjet Hrvatskoj nastavio je boraveći u Splitu 18. siječnja u povodu

Sastanak u Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske

FOTO: PORTAL MIN-KULTURE.GOV.HR

blagdana sv. Margarete, hrvatsko-ugarske princeze i kćeri kralja Bele IV. Arpadovića. Sastao se sa splitsko-makarskim nadbiskupom Marinom Barišićem. Kako donosi ika.hr, razgovaralo se o višestoljetnoj zajedničkoj kulturnoj baštini Mađarske i Hrvatske, dobrim susjedskim odnosima i aktualnoj crkvenoj i društvenoj situaciji. Gosti iz Mađarske ponovno su izrazili želju za postavljanjem kipa ugarsko-hrvatske princeze sv. Margarete u mjestu njezina rođenja. Ta inicijativa koja je pokrenuta prije gotovo dva desetljeća ima potporu nadbiskupa Barišića, koji je naglasio da je potrebno ishoditi sve dozvole nadležnih civilnih tijela.

Državni tajnik sa svojom delegacijom istoga dana u splitskoj katedrali nazočio je svetoj misi posvećenoj svetoj Margareti te se sastao s čelništvom DZMH ogranka Splitsko-dalmatinske županije.

Branka Pavić Blažetin

Odluka o dodjeli potpore za djelovanje u 2021. godini

Na web stranici Fonda „Gábor Bethlen“ 17. siječnja objavljena je lista narodnosnih samouprava s iznosima dodijeljene operativne potpore za rad lokalnih i regionalnih narodnosnih samouprava u 2022. godini. Mađarska Vlada je iz državnog proračuna za djelovanje narodnosnih samouprava 13 registriranih narodnosti izdvojila ukupno 975 520 000 forinti. Osnovna godišnja potpora po samoupravama utvrđena je u iznosu od 520 000 forinti, što je isto kao proteklih godina. Pravo na potporu ostvaruju sve narodnosne samouprave, uključujući i one koje su nastale preustrojem od mjesnih samouprava, a preduvjet je upis u registar narodnosnih samouprava.

Mjesne narodnosne samouprave imaju pravo na dvostruki iznos utvrđene godišnje potpore, dakle na 1 040 000 forinti (kao i lani), pod uvjetom da se u dotičnom naselju na posljednjem popisu stanovništva kao pripadnik odgovarajuće narodnosti izjasnilo više od 50 osoba.

Regionalne narodnosne samouprave kao i prošle godine imaju pravo na dvostruki iznos (200 %) utvrđene osnovne godišnje potpore (1 040 000 forinti) ako je u županiji (glavnom gradu) broj registriranih lokalnih samouprava (u Budimpešti: samouprava gradskih okruga) dotične narodnosti – uključujući i preustrojene lokalne samouprave – najmanje 10, a najviše 20, dok pravo na četverostruki iznos (400 %) osnovne potpore, dakle 2 080 000 forinti (kao i lani) ostvaruju ukoliko broj registriranih lokalnih samouprava – uključujući i preustrojene mjesne samouprave – prelazi dvadeset.

Državna riznica potporu doznačuje u dva obroka, prvi do 31. siječnja, a drugi do 30. lipnja 2022. godine. Operativna potpora može se upotrijebiti do 31. prosinca 2022., a obračun se uz pismeno stručno i financijsko izvješće obavlja najkasnije do 15. ožujka 2023. godine.

S.B.

Predsjednik Mađarske János Áder svečano primio predstavnike diplomatskog zbora

„Međudržavni odnosi i dijalog među narodima ne mogu se temeljiti na lažima ili poricanju istine”, rekao je među ostalim predsjednik Mađarske János Áder, koji je 10. siječnja 2022. u Palači umjetnosti (MÜPA) svečano primio predstavnike diplomatskog zbora u Mađarskoj. Svečanom događaju nazočio je i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić.

Na tradicionalnom diplomatskom događaju godine predsjednik Mađarske János Áder izjavio je kako je u posljednjih deset godina zastupao vrijednosti za koje se zalaže kao Mađar, otac, a sad već i djed, te osoba koja razmišlja o naraštajima koji dolaze, neovisno o tomu tiču li se one prošlosti, rasprava o sadašnjosti ili odgovornosti za budućnost. Predsjednik Áder u svom se prigodnom govoru zahvalio diplomatama i zemljama koje predstavljaju na partnerstvu koje se ostvaruje na bezbroj područja i načina, te prihvaćanju, govorenju i zastupanju istine. Podsjetio je kako je 2013. sa svojim srpskim kolegom odao počast nedužnim srpskim i mađarskim žrtvama Drugog svjetskog rata, pri čemu su priznali uzajamno počinjene zločine. Podsjetio je da je povodom 60. godišnjice holokausta u Budimpešti, Mauthausenu, Auschwitzu i Jeruzalemu upozorio na neprihvatljivost vjerske, etničke i druge diskriminacije, pridodavši kako država koja nije zaštitila svoje građane ne može izbjeći odgovornost i duguje povijesnu ispriku žrtvama holokausta. Predsjednik se prisjetio i sudjelovanja te govora na klimatskim konferencijama UN-a i sudjelovanja u mobilizaciji država opredijeljenih za suzbijanje klimatskih promjena. Naglasio je kako zaštita okoliša ne bi trebala biti samo PR-kampanja, nego kamen temeljac našeg načina razmišljanja i djelovanja. Predsjednik Mađarske govorio je i o tome da je tijekom svojih inozemnih putovanja svojim domaćinima nudio inovativna mađarska tehnološka rješenja, što nije samo mađarski gospodarski interes: smanjenje opterećenja okoliša i ekološka svijest interes su svijetu nas. Istaknuo je kako je prilikom posjeta mađarskim zajednicama diljem svijeta naglašavao da one obogaćuju bilateralne međudržavne odnose, a prilikom posjeta mađarskim vojnim kontingentima u inozemstvu naglašavao je kako je Mađarska pouzdan i odan partner u

međunarodnoj izgradnji mira. Prema riječima predsjednika Ádera svi ovi sastanci u posljednjih desetak godina učvrstili su njegovo uvjerenje kako suradnja ne može biti tek simbolična gesta ili uljudan, ali beživotan članak protokolarnih sporazuma, a pritom se zalagao da ona bude odlučnija, aktivnija i učinkovitija.

Na kraju prigodnom govoru citirao je jednog od pokretača europske integracije, bivšeg francuskog ministra vanjskih poslova Roberta Schumana: „Svjetski mir ne može se očuvati ako se ne ulažu kreativni naponi, razmjerni opasnostima koje ga ugrožavaju.” Predsjednik Mađarske János Áder na kraju je okupljenima poželio mir, zdravlje, snagu, odbacivanje laži i prihvaćanje istine, te „stvaralački trud razmjern opasnostima, i u Novoj godini”.

„Unatoč tim i takvim mjerama okupljeni su mogli ne samo osobno razmijeniti uzajamne čestitke, već i ostvariti dinamičan dijalog i komunikaciju. Tako sam, primjerice, s više veleposlanika država članica Europske unije mogao komentirati predstojeće izbore, dogovorivši daljnju razmjenu informacija. Ruski veleposlanik, uz nekoliko drugih, najavio mi je svoj dolazak na svečani koncert povodom 30. godišnjice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske. Sa zamjenikom državnog tajnika gospodinom Józsefom Magyarom raspravio sam i uskladio dio planiranog programa koji će se održati u Budimpešti 25. siječnja 2022. godine. A na zahvalu predsjednika Ádera na biranim vinima ‚Krauthaker’, koja posljednjih godina prima uz hrvatske čestitke za Božić i Novu godinu, uz šalu oko vremenskog ograničenja mandata, obećao sam kontinuitet, sukladno mogućnostima”, izjavio nam je veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić.

Kristina Goher

Kuća mađarske glazbe u Budimpešti

Ovu građevinu dizajnirao je svjetski poznati arhitekt, Japanac Sou Fujimoto i pravo je remek-djelo suvremene arhitekture: sa svojom organski valovitom, perforiranom krovnom konstrukcijom i ogromnim staklenim zidovima nudi izvanredan estetski doživljaj i s pravom je i međunarodna struka smatra jednom od najiščekivanijih novih zgrada na svijetu.

Avangardni eksterijer krije kompleksnu instituciju posvećenu glazbi, koja će svojom raznolikom programskom ponudom

posjetiteljima pružati bezbroj glazbenih doživljaja.

Kuća glazbe izgrađena je na mjestu nekadašnjih ruševnih poslovnih zgrada Hungexpoa, a zelena površina od 7000 četvornih metara oko zgrade, koja je desetljećima bila ograđena i zapuštena, obnovljena je i vraćena Városligetu kao parkovna površina koju se slobodno može posjetiti.

(Izvor: Institut Liszt Zagreb)

Foto: MTI/BALOGH ZOLTÁN

Počelo pokladno razdoblje u Bačkoj

Baškutskim prelom otvoren niz od petnaest pokladnih zabava

Blagdanom Sveta tri kralja, Bogojavljenjem ili Vodokršćem 6. siječnja zaključeno je Božićno, a započelo pokladno razdoblje. Već po tradiciji u organizaciji Kulturne udruge bunjevačkih Hrvata u subotu 8. siječnja u Baškutu je održano prvo bunjevačko prelo. Na tradicionalnoj i najznačajnijoj godišnjoj priredbi baškutskih bunjevačkih Hrvata zbog pandemije koronavirusa ove godine okupilo se nešto manje, oko 150 gostiju iz Baškuta, Baje i okolnih naselja. Nakon najpoznatije preljске pjesme i prepoznatljivih stihova „Kolo igra, tamburica svira” okupljene je na hrvatskom jeziku srdačno pozdravila predsjednica udruge Ildikó Papp, dok ih je na mađarskom jeziku pozdravio načelnik Zoltán Alszegi, koji je ujedno i otvorio ovogodišnje prelo.

„Jedna godina je izostala, ali evo sad se ponovno vidimo. Nije bilo lako u zadnje vrime, ali sada smo tu da se zabavimo i veselimo. Za to će se pobrinuti naši gosti, Orkestar Zabavna industrija”, kazala je predsjednica udruge Ildikó Papp i zamolila načelnika da otvori prelo.

Načelnik sela Zoltán Alszegi zahvalio se Terezi Zorić Papp na dugogodišnjem zalaganju

„Pošto smo na početku godine, koristim priliku da Vam poželim uspješnu i sretnu Novu godinu. Kako smo čuli, nakon prekida od godinu dana ponovno je priređeno tradicionalno bunjevačko prelo kojim se otvara sezona balova u Baškutu, a njime počinje i niz pokladnih zabava u Bačkoj. U Baškutu obitava malobrojna bunjevačkohrvatska zajednica, ali usprkos tome ona nastoji

U kolu...

Dio sudionika

očuvati i njegovati svoju tradiciju. Glavna godišnja priredba joj je upravo bunjevačko prelo”, naglasio je uz ostalo načelnik Zoltán Alszegi, pridodavši kako posljednjih petnaest godina redovito otvara bunjevačko prelo čiji je glavni organizator već desetljećima Tereza Zorić Papp. Tom prigodom buketom cvijeća zahvalio joj se na dugogodišnjem zalaganju. Podsjetimo da su za očuvanje bunjevačkog prela najzaslužniji pokojni učitelj tambure Joso Ribar i Tereza Zorić Papp, koja zajedno s kćerkom Ildikó Papp, predsjednicom Kulturne udruge bunjevačkih Hrvata sve do danas aktivno sudjeluje u organizaciji. Nakon prigodnih riječ bal je otvoren bunjevačkim kolom koje je podiglo na noge

okupljene. U nastavku večeri za dobro raspoloženje pobrinuo se dušnočki Orkestar „Zabavna industrija”, pa je zabava potrajala do sitnih sati. Dodajmo kako će se niz bačkih prela i pokladnih zabava, najomiljenijih i najposjećenijih godišnjih priredbi bačkih Hrvata nastaviti 15. siječnja u Čavolju, a završiti 5. ožujka tradicionalnim muškim prelom u Gari. Sljedećih tjedana bit će subota i sa po dva prela, a 5. veljače održat će se čak četiri, kada se pokladne zabave priređuju u Aljmašu, Gari, Kalači i Santovu.

S.B.

Dan narodnosti grada Pečuha

Već niz godina Grad Pečuh 18. prosinca priređuje program Dana narodnosti. Tako je bilo i ove godine, a na prijedlog Hrvata program je održan u prostoru Hrvatskog kazališta Pečuh

Nazočne je pozdravio gradonačelnik Pečuha Attila Péterffy, naglasivši bogatstvo narodnosti koje svojom poviješću i radom obogaćuju sliku grada. Pri Gradskom vijeću Pečuha djeluje Savjet za narodnosti. Grad je ove godine na reprezentativnom mjestu, u samoj zgradi Gradskog poglavarstva osigurao i reprezentativni prostor za okupljanje i predstavljanje narodnosti, a tijekom jeseni 2021. godine u organizaciji Savjeta na glavnom gradskom trgu održan je i uspješan gastronomsko-kulturni festival.

Nikola Végh

Savjetnik za manjine Grada Pečuha István Auth u svom obraćanju naglasio je kako ovaj put ne želi govoriti o prošlosti, već više o budućnosti punoj nade, u kojoj se mladi i talentirani pripadnici narodnosti poistovjećuju s narodnosnim vrijednostima, kojima je dom u Pečuhu. Potom je gradonačelnik Pečuha jedanaestoricu mladih pripadnika pečuških narodnosti dodijelio narodnosne diplome, priznanja Gradskog vijeća Grada Pečuha. Među njima priznanje je dobio i student stomatologije, mladi Hrvat Nikola Végh, koji je nagrađen na prijedlog Hrvatske samouprave Pečuha.

On je odrastao u hrvatskoj obitelji i pohađao školu Miroslava Krležu, postiže lijepe rezultate u badmintonu, sportskom uredu Sveučilišta u Pečuhu pomaže pri međunarodnim kontaktima s Hrvatskom, a odlikuje ga i izvrsno poznavanje hrvatskoga jezika.

„Posljednjih godina Nagrada grada Pečuha za narodnosti ‚Ferenc Faluhelyi‘ svečano se dodjeljivala u sklopu Dana narodnosti. Međutim, od 2021. godine ona se na prijedlog Savjeta za narodnosti predaje u sklopu svečanosti Dana grad Pečuha. Savjet za narodnosti predložio je da se stipendije pripadnicima narodnosti dodijele u sklopu gradskog programa stipendiranja, pa će se one od sljedeće godine odlukom Gradskog vijeća Pečuha dodjeljivati u sklopu Dana narodnosti“, rekao nam je predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Stjepan Blažetin.

Usljedio je jednosatni kulturni program koji je ostvaren surad-

KUD Tanac

njom Hrvatske narodnosne samouprave Pečuha i KUD-a „Tanac“. Program je ostvaren sredstvima Hrvatske narodnosne samouprave Pečuha, Programa „Béla Halmos“ Nacionalnog fonda za kulturu i KUD-a „Tanac“.

Hrvatski božićni program KUD-a „Tanac“ i Orkestra „Mišina“ pod naslovom „Do Betlema hodimo“ oduševio je publiku. Plesom i pjesmom, nošnjom i scenskom igrom predstavljene su brojne hrvatske skupine u Mađarskoj i njihovi božićni običaji, pri čemu je publika mogla upoznati pomurske, gradišćanske, podravske, bunjevačke, dušnočke racke i baranjske Hrvate.

Večeri su među ostalima nazočili zamjenica pučkog pravobranitelja za narodnosna prava dr. Erzsébet Sándor Szalay, konzul savjetnik Neven Marčić i zastupnici Hrvatske narodnosne samouprave Pečuha, među njima i predsjednik HDS-a Ivan Gugan.

B.P.B.

FOTO: LÁSZLÓ KÖRTVÉLYESI

Svi na pozornici

Izložba „Ars et virtus – 800 godina zajedničke kulturne baštine“

Izložba u Mađarskom nacionalnom muzeju u Budimpešti kroz stotine umjetnina predstavlja mađarsko-hrvatske kulturne i povijesno-umjetničke veze. Postav je zajednički projekt Mađarskog nacionalnog muzeja i Galerije Klovićevi dvori iz Zagreba. Izložba je otvorena za javnost od 10. prosinca 2021. do 15. ožujka 2022. godine. Na svečanom otvorenju publiku je pozdravio ravnatelj Mađarskog nacionalnog muzeja László L. Simon i ravnatelj Galerije Klovićevi dvori Antonio Picukanić, dok su izložbu otvorili izaslanica predsjednika Vlade Andreja Plenkovića, ministrica kulture i medija dr. sc. Nina Obuljen Koržinek i mađarski ministar ljudskih resursa dr. Miklós Kásler. Otvorenje su glazbeno uokvirili glazbenici Zagrebačke filharmonije i Puhačkog kvarteta sastava „Danubia“.

Relikvijar sv. Stjepana

Detalj izložbe

Izložba „Ars et virtus – 800 godina zajedničke kulturne baštine“ na sveobuhvatan i ilustrativan način jača osjećaj zajedništva dvaju naroda. Osamstogodišnje zajedničko nasljeđe je vrlo raznoliko, stoga je postav podijeljen u osam cjelina, koje daju uvid u dodire na području kulture i likovne umjetnosti dviju zemalja. Izložene su najljepše umjetnine iz baštine mađarsko-hrvatskih veza u kronološkom rasponu od srednjeg vijeka do 1918. godine. Predstavljeno je oko 140 eksponata, 56 iz Mađarske i četiri iz Austrije, a predmeti su posuđeni iz crkvenih i samostanskih riznica, muzeja, galerija, arhiva i knjižnica te privatnih kolekcija. Tako postav, primjerice, čine mramorni Putto s grbom obitelji Cipiso s potpisom Ivana Duknovića, koji je nastao oko 1480. godine, te rad Otona Ivekovića „Poljubac mira hrvatskih velmoža kralju Kolomanu 1102.“, koji je nastao 1906. godine. Jedan od najvažnijih izložaka svakako je škrinja svetog Šimuna, remek-djelo zlatarske umjetnosti, a važna je među ostalim i zato što su na njoj prikazani prizori iz onodobne zadarske svakodnevice. Izložen je i faksimil Zlatne bule koji čuva Hrvatski državni arhiv. No, najveća senzacija ovog postava jesu prvi put u povijesti spojeni dijelovi nadgrobne ploče biskupa Luke Baratina, čija su 4 dijela pronađena u zagrebačkoj katedrali nakon prošlogodišnjeg potresa. Uz slavnu „Dubravku“ Vlahe Bukovca i najstariju hrvatsku zastavu iz 17. stoljeća izložena je i haljina Štefanije Majlat, koju je nosila na krunidbi cara Franje Josipa I. Izložba je bila zamišljena kao središnji događaj umjetničkog programa koji je osmišljen kako bi se prikazali dosezi kulturne baštine i suvremene umjetnosti tijekom prvog hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2020. godine. Zbog pandemije koronavirusa lanjsko budimpeštansko otvorenje odgođeno je za 2021. godinu.

Na svečanom otvorenju, 9. prosinca 2021. ravnatelj Mađarskog nacionalnog muzeja László L. Simon istaknuo je kako je izložba rezultat opsežne suradnje dvaju naroda, institucija i stručnjaka. Godine 2020. izložba u Galeriji Klovićevi dvori u Hrvatskoj je postala izložbom godine. Zahvalio se autorima izložbe, Martini Bagarić, Draganu Damjanoviću, Krisztini M. Lovas, Lászlóu Szendeu i Petri Vugrinec. Pozdravljajući nazočne ravnatelj Galerije Klovićevi dvori Antonio Picukanić rekao je kako je zajednička izložba združeni pothvat više desetaka mađarskih i hrvatskih stručnjaka iz raznih područja, te se bavi upravo povezivanjem, i to osam stoljeća dugim vezama Hrvata i Mađara koje su ostvarene u zajedničkoj državnoj zajednici. Među autorima je i hrvatski povjesničar iz Mađarske dr. Dinko Šokčević. „Postoje mali i veliki narodi, ali ne postoje male i velike povijesti. Povijest se sastoji od činjenica uklesanih u kamen, zapisanih na pergameni, papiru ili pohranjenih u digitalnim bazama. Umjetnost je njezin opipljiv dio, rječiti svjedok krhoga sjećanja“, naglasio je ravnatelj Picukanić, dodavši kako je teško iz stotinjak predmeta izdvojiti najdragocjenije. Rekao je

Trenutak za pjesmu

Daljina

Dok trčim uz Sjeverno more
miljama daleko moj otac
zastaje oslonjen o držak motike.
Tu smo – dakle – govori.
Poslije svega što smo učinili
za njega gospodin trči,
a ovdje ludilo tek počinje.
Pojačavam tempo s vjetrom
u leđima bježim od te pomisli.
Malo dalje (uvijek dalje)
jedan galeb iz pijeska je
iščeprkao svjetlucavo kamenje.
I sad cupka.
Čudi se.

Damir Šodan

Dio izložaka

nosi i ukaže na činjenicu da se unatoč jezičnim razlikama i snažnim političkim prevratima tijekom 20. stoljeća suradnja na području kulture i umjetnosti nastavlja u kontinuitetu sve do današnjih dana, ostvarujući trajne vrijednosti", naglasila je ministrica Obuljen-Koržinek. Mišljenja je da će kroz ponovno promišljanje opipljive isprepletenosti kulturno-umjetničkih veza dvaju naroda pro-naći putove suradnje za budućnost, koji nadilaze poznate ucrtane zemljopisne granice. „Rekla bih kako smo upravo valorizacijom, interpretacijom i prezentacijom doprinosa pretočenih u zajedničku europsku kulturnu baštinu napravili novi iskorak“, zaključila je ministrica kulture i medija dr. Nina Obuljen Koržinek.

„Vrlo je jedinstveno u europskoj povijesti da se dva naroda, dvije kulture stoljećima toliko isprepliću i nadopunjuju, o čemu najbolje svjedoči ova izložba“, rekao je među ostalim ministar ljudskih resursa dr. Miklós Kásler, istaknuvši kako je svakom narodu izričito važno upoznati onu čistu povijest na koju se s vremenom nisu nataložile ideologije i političke ambicije. Hrvatska i mađarska povijest susrele su se vrlo rano. Hrvati su se pojavili na ovim prostorima 200 godina ranije od Árpádovih osvajačkih plemena, naglasio je ministar Kásler, dodavši da su dvama narodima vladali narodni knezovi od kojih je 925. godine papa Tomislava priznao kraljem. Podsjetio je da se važnost Hrvatske pokazala i tijekom mongolske najezde, kada se Bela IV. sklonio u Zagreb, Trogir i u klišku tvrđavu, gdje mu se 1242. godine rodila kći, sveta Margareta. Među povijesnim poveznicama istaknuo je personalnu uniju Hrvatske i Mađarske do koje je došlo nakon sukcesijske krize i ratnih događanja. Također je naglasio kako je nakon smrti hrvatskog kralja Zvonimira kruna ponuđena ugraskom kralju Ladislavu I. „Ova izložba u Mađarskom nacionalnom muzeju osvrće se na odnos dvaju naroda od srednjeg vijeka kroz povijest velikih hrvatsko-ugraskih obitelji Šibuća, Zrinskih, Frankopana i Feštetića, prikazujući razmišljanje koje je stoljećima povezivalo dva naroda“, naglasio je dr. Miklós Kásler.

Prenoseći pozdrav zagrebačkog nadbiskupa velečasni Vlado Mikšić između ostalog je rekao kako je Zagrebačku biskupiju utemeljio sveti Ladislav te da je u Hrvatskoj i danas pristuno što-vanje svetog Emerika i svete Elizabete.

Podsjetimo da su kustosica Petra Vugrinec i ravnatelj Galerije Klovićevi dvori Antonio Picukarić u travnju 2021. godine primili orden Zlatnog križa Mađarske za organizaciju izložbe „Ars et virtus – 800 godina zajedničke kulturne baštine“. Kako je navedeno, ovom su izložbom ukazali na „zajedničku kreativnu moć dviju država, dva naroda i dvije kulture“ te tako „ojačali koheziju dviju nacija, uzajamno uvažavanje i izbljedjelo sjećanje na zajedničku prošlost“.

Kristina Goher

Ravnatelj Galerije Klovićevi dvori Antonio Picukarić uručio je dar ravnatelju Mađarskog nacionalnog muzeja Lászlóu L. Simonu

nadalje kako ujedno vjeruje da će svatko naći ponešto za sebe, što će zaintrigirati maštu.

Obraćajući se publici hrvatska ministrica kulture i medija dr. Nina Obuljen Koržinek naglasila je da joj je posebno drago što izložbu otvara s ministrom ljudskih resursa Mađarske prof. dr. Miklósom Káslerom, jer zajedničkim otvaranjem potvrđuju svoj angažman i doprinos izgradnji još snažnije bilateralne kulturne suradnje dviju prijateljskih država. „Razloga za zadovoljstvo i optimizam večeras ima puno. Ovo je izložba koja prati više od 800 godina hrvatsko-mađarskoga suživota, otkrivajući iznimno bogatstvo zajedničke kulturne i umjetničke baštine. Ujedno je to i prigoda da se revaloriziraju hrvatsko-mađarski povijesni od-

Bogatstvo...

Škrinja sv. Šimuna

Pokladni bal u Erčinu

Erčinska Plesna skupina „Zorica“ pozvala je sve ljubitelje plesa i zabave na tradicionalnu pokladnu veselicu, koja je održana 22. siječnja 2022. u mjesnom Kulturnom domu. Kako nas je izvijestila voditeljica skupine Anita Golić Marczińska, na balu je svirao mohački sastav „Poklade“, ali bilo je i balkanske disco glazbe. Zabava se održala pod maskama i s naramkom, a ulaznica je bila dobrovoljan prilog za balsku tombolu. Priredba se organizirala u skladu s važećim epidemiološkim mjerama, uz predočenje potvrda o cijepljenju.

Okupio se lijep broj posjetitelja, doduše nešto manje nego prethodnih godina kada pandemije koronavirusa nije bila svakodnevna prijetnja. Anita i njeni pomagači trudili su se da balsko raspoloženje bude što bolje. Goste bala biranim su riječima pozdravili predsjednica erčinske Hrvatske samouprave Timea Szili i dopredsjednik István Bosnyák. Suradnja između mjesne Hrvatske samouprave Erčina i Plesne skupine „Zorica“ je tijesna i na zavidnoj je razini. Obje strane ulažu velike napore u očuvanju običaja, jezika i kulture erčinskih rackih Hrvata. Plesna skupina „Zorica“ oduševila je goste bala svojom novom koreografijom, blokom temperamentnih grčkih plesova. Bilo je to

Bogata tombola

Foto: ANITA GOLIC MARCZINKA

sadržaje mjesnog zavičajnog muzeja. Tu je i Gala večer povodom petnaeste obljetnice „Zorice“ koja se planira u rujnu, u listopadu će se pak održati tradicionalno Racko prelo, dok je za kraj 2022. godine i adventsko razdoblje predviđen Racki Božić. To je tek dio planiranih programa Plesne skupine „Zorica“. I onda još nismo ni spomenuli planove i programe Hrvatske samouprave Erčina.

Branka Pavić Blažetin

Unatoč pandemiji okupio se lijep broj posjetitelja

pravo iznenađenje večeri. Zanimljivo je kako su na maskenbalu sudjelovali i najmlađi pa igri, veselju i plesu nije bilo kraja, rekla je za naš tjednik Anita Golić Marczińska. Obavijestila nas je i kako Plesna skupina „Zorica“ 2022. godine obilježava petnaestu obljetnicu utemeljenja te u znaku spomenute obljetnice planiraju ostvariti niz programa, a prvi u nizu bio je upravo Pokladni bal. Sljedeće druženje koje organizira Plesna skupina „Zorica“ bit će 19. ožujka, kada će se na proljetnom pikniku uz ples i pjesmu te dobru hranu okupiti članovi i simpatizeri. Planira se i bal uz blagdan Uskrsa, kao i hodočašće u Međugorje, te program vezan uz kulturne

Ni ove godine nije izostalo maskiranje

Mjesni župnik Csaba Szeleczyky posvećuje obnovljenu kapelicu i gospin kip u Erčinu

Židanski ognjobranci zovu na pomoć betežnomu dičaku

Skupna večera za/zbog Benedeka!

Židanski ognjobranci ne samo spašavaju ljude i imanje pri zgoditku nesriće i katastrofe, nego rado stanu u red, kad tribi humanitarnu pomoć organizirati. Na društvenoj mriži ovput pozivaju na skupnu večeru, 12. februara, u subotu, u 17 uri, u židanski Starački klub. Oni će kuhati, a na licu mjesta moru kupiti ali domom odnesti perkelt od divljine, ali meso s roštilja, svi podupirači, a dohotki idu na pomoć 11-ljetnomu Židancu Benedeku, komu je pred kratkim dijagnosticirana zloćudna bolest. U medjuvrimenu, neki su ponudili i umjetničku sliku za licitiranje, čija svota takaj ide familiji za pomoć. U razgovoru s peljači hrvatskih samoupravov i civilnih društav, od Petrovoga Sela do Bizonje, takaj je izražena želja da bi rado sudjelovali u humanitarnoj akciji s dobrovoljnim dani, što bi onda dostavili familiji za pomoć u ovoj nevolji. Sve samo zato da mali Benedek ozdravi i zopet živi svoje dičinje sanje i da friško zabi čemerne dane.

Tiho

POZIVNICA

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj srdačno Vas poziva u Prisiku 18. veljače 2022. u 18:00 sati na otvaranje putujuće izložbe

koja prikazuje tvorevine narodnih obrtnika vezano uz ophod mohačkih buša

Izložbu otvaraju: Đuro Jakšić, vlasnik zbirke i Dr. Šandor Horvath etnolog

HKD Veseli Gradišćanci na zidnom kalendaru

Hrvatska samouprava Unde, u suradnji s Hrvatskim kulturnim društvom Veseli Gradišćanci, skoro svako ljeto izdaje zidni kalendar. Tijekom ljeta i priredbov nastanu fotografije, ke je vridno i drugim pokazati, a još lipše je da cijelo ljeto krasu zid u naši stani. Tako razmišljaju i kotrigi undanske folklorne grupe. Kako je rekao predsjednik Društva, Štefan Kolosar, pri nji svenek je obavezno objaviti fotografije o narodni nošnja, o domaći običaji, o razni tanci ke predstavljaju njev ansambl. Cilj je pravoda i to da prik ovoga zidnoga kalendara člani Društva se daruju, ali nigdar nije isključeno da prijateljska društva takaj dostanu jedan po jedan primjerak za poklon. Ljetos je zidni kalendar tiskala Izdavačka kuća Croatica, a uz brojne privatne kipe su ovde i moje fotografije s undan-

HKD „VESELI GRADIŠĆANCI“

UND 2022

Kolovoz

PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30

Travanj

PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA	NEDELJA
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1

ske revije narodnih nošnjov, što je i meni velika čast. Kotrigi HKD-a Veseli Gradišćanci ljetos se pripravlja u gostovanje u Makedoniju, jer u Ohridu se održava ljetni folkorni festival, no mnogo toga visi još od virušne situacije, dozneli smo od Štefana Kolosara. Undanska folklorna grupa, poznata po očuvanju vlašćih tradicij, 2024. ljeta će proslaviti 50. obljetnicu postojanja i kontinuiranoga djelovanja.

Tiho

U Starinu održan radni sastanak o Dravskom proljeću

Kako na svom društvenom profilu 21. siječnja donosi načelnik Sopja Berislav Androš, „danas je u Starinu u Mađarskoj odrađen prvi ovogodišnji sastanak u vezi s našim zajedničkim projektima i događajima. Očekuje nas mnoštvo događaja u Starinu, Martincima i Sopju i naša je dužnost organizirati i provesti projekte koje smo zajedno osmislili i prijavili.“ Androš se sastao sa zamjenikom pokojnog starinskog načelnika Šandora Matorica Miklósom Vargom, a sastanku je nazočio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. Na sastanku u Starinu sudjelovala je i suradnica Mjesne samouprave Starina Jelica Gyuradinovics, suradnica samouprave Martinaca Kristina Gregeš Pandur i voditeljica martinačke ispostave Šeljinskog zajedničkog samoupravnog ureda Laura Beák. Članovi četveročlanog zastupničkog tijela Starina su zamjenik načelnika Miklós Varga, József Perjás, Gyula Gergics i Péter Dudás.

Obnovljeni Dom kulture u Starinu

O susretu u Starinu izvješćuje i portal icv.hr. Sopje i Starin surađuju već niz godina kroz program Dravsko proljeće, priredbe koja se održava s ciljem očuvanja kulture i tradicije hrvatskog stanovništva s obje strane rijeke Drave. Spomenuta smotra folklor naizmjenice se održava u Sopju i Starinu, a 2022. godine ponovno je na redu Starin.

Ovogodišnja priredba Dravskog proljeća financira se iz Evropskog fonda za regionalni razvoj u okviru Programa prekogranične suradnje Interreg, kroz projekt Drava Events II.

Portal icv.hr donosi kako je načelnik Općine Sopje Berislav Androš rekao: „Nažalost, prije nekoliko tjedana moj je kolega i veliki prijatelj Sopja, načelnik Starina Šandor Matoric preminuo, te stoga imamo novu situaciju u vođenju projekta priredbe Dravsko proljeće, a ovaj, prvi ovogodišnji radni sastanak bio je oko dogovora same organizacije i svega ostalog. Ovogodišnje Dravsko proljeće bit će održano 22. i 23. travnja ovdje u Starinu, a

Dogovor o ostvarenju planova

glavni program održat će se u petak, 22. travnja. Tako će u petak biti sveta misa, okupljanje sudionika, povorka folkloroških skupina, kulturni programa i koncert. Subota je rezervirana za turnir u malom nogometu i natjecanje u kuhanju čobanca. Organizator priredbe je Starin, a Općina Sopje je partner.“ Zamjenik načelnika Starina Miklós Varga naglasio je pak kako će se Starin kao domaćin, maksimalno potruditi oko organizacije. Sastanku je nazočio i predstavnik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, koji je naglasio važnost održavanja ovakvih priredbi. Dodao je kako su se sudionici „sastali kako bi utanačili program ovogodišnjeg Dravskog proljeća. Iako su kod nas u Mađarskoj u travnju parlamentarni izbori te imam

i drugih obveza, potrudit ću se pomoći što više oko organizacije i svega potrebnog za Dravsko proljeće. Mi, Hrvati iz Mađarske

Foto: D. Fišić

Zamjenik načelnika Starina Miklós Varga, načelnik Sopja Berislav Androš i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga

imamo lijepu prošlost i dugogodišnju suradnju s Hrvatima u Hrvatskoj, a naročito s Općinom Sopje i važno nam je da se tako i nastavi, da ne zaboravimo svoje tradicijske običaje. Hvala Bogu imamo ljude koji su spremni odraditi sve potrebno u organizaciji ove manifestacije, tako da svima s obje strane rijeke Drave bude ugodno i lijepo ovdje u Starinu.“

Zamjenik načelnika Starina Miklós Varga na kraju je gostima iz Sopja pokazao novouređeni Dom kulture, uređen sredstvima Programa prekogranične suradnje Interreg.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Dan zaljubljenih – Valentinovo

Valentinovo, Dan zaljubljenih ili Dan svetog Valentina obilježava se 14. veljače i podsjeća nas na vrijednost ljubavi, pažnje i poštovanja. Postoji više zanimljivih legendi vezanih uz proslavu ovog romantičnog blagdana. Jedna od najpopularnijih legendi govori o svetom Valentinu, rimskom svećeniku iz 3. stoljeća. Navodno je živio u vrijeme vladavine cara Klaudija II. Gotskog, koji je svojim vojnicima zabranio obrede vjenčanja s namjerom da ih tako spriječi da se emotivno vežu uz obitelji. Smatrao je da će nezaručeni ili neoženjeni biti motiviraniji za ratovanje i borbu. Svećenik po imenu Valentin nije se pridržavao careve zapovijedi i potajno je vjenčavao zaljubljenice parove. Nakon što je car doznao da Valentin pomaže tada progonjenim kršćanima, te usprkos njegovoj zapovijedi provodi vjenčanja odlučio ga je pogubiti. Valentin je bačen u tamnicu i pogubljen 14. veljače. Valentinovo je dan kada se slavi i zahvaljuje svetom Valentinu, zaštitniku ljubavi, zaljubljenih, zaručnika, vjenčanih parova i sretnih brakova. Sveti Valentin je i zaštitnik djece, putovanja, pčelara, bolesnih, nesvjestice, oboljelih od kuge i epilepsije. Danas, na dan ljubavi, svi koji do toga drže na različite načine razmjenjuju darove i tako iskazuju ljubav, pažnju i zajedništvo. Tradicionalno se poklanjaju slatkiši, čokolade ili predmeti u obliku srca, romantične čestitke i ljubavna pisma. Ljubav je prelijep osjećaj koji donosi radost, sreću i mir, te je važan i za naše psihičko zdravlje.

Je li to uistinu ljubav?

Jedno od najčešćih pitanja koje si svatko barem jednom u životu postavi je "Kako mogu znati da je to uistinu ljubav?" Ljubav je toliko tajanstvena, neobična i predivna da je ustvari nitko ne može uvjerljivo odrediti. Znamo da nam o ljubavi već stotinama godina govore znanstvenici, književnici, slikari i svećenici. Međutim, konačnog odgovora još uvijek nema. Ipak, možemo pokušati - možda ja to ljubav:

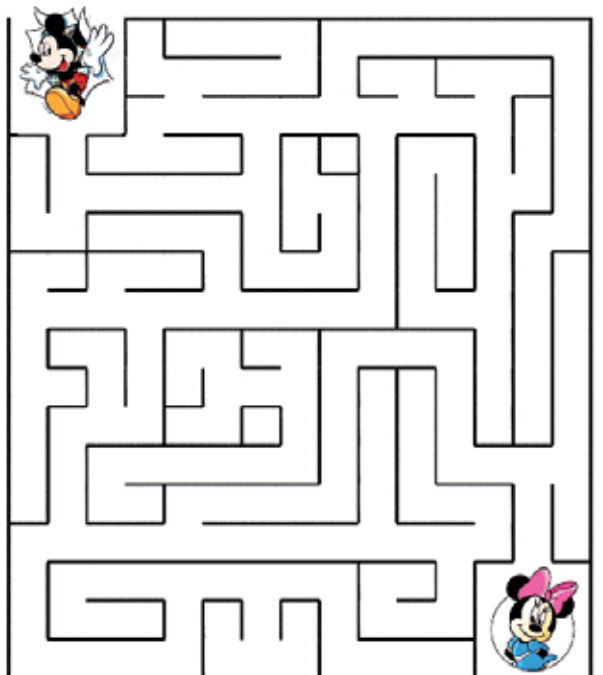
- ako ste uzbuđeni samim tim što ste u njezinom/njegovom društvu,
- ako želite biti u njezinoj/njegovoj blizini, dio njenog/njegovog života,
- ako Vam je teško kada ste odvojeni od nje/njega,
- ako kada ste odvojeni osjećate sveprisutne sponne koje vas vežu ma gdje otišli,
- ako želite s njom/s njim dijeliti sve.
- ako osjećate da ste oboje obuzeti drugim, u potpunom povjerenju i skladu. To bi mogla biti ljubav.

POMOZI MICKEYU DA ŠTO PRIJE

DOĐE DO SVOJE MINNIE

Za pametne
i pametnice

Vincekovo na Staroj gori

Blagdan svetog Vinka označava početak vinogradarske godine. Na taj dan, 22. siječnja, u vinogradima se proslavlja blagdan zaštitnika vinogradara, mornara i staklara. Tako je to i u Pomurju, u svim vinogradima od Kamanheđe i Šandorice do Stare gore, gdje se okupljaju vinogradari kako bi molili za bolji urod i zaštitu vinograda od zime, mraza, tuče, bolesti i drugih štetnika. Letinjski Hrvati u društvu članova letinjske Udruge vinara i voćara povodom Vincekova okupili su se na Staroj gori, nadomak Letinje, kako bi lozu zalili vinom, nadajući se dobrom urodu. Nakon što su uz pratnju „bandista” obišli podrume sudionici su se okupili kod vidikovca Boldog Buzád, gdje su goste pozdravili predsjednica Hrvatske samouprave Marija Đuric i predsjednik Udruge vinara András Somogyi, među njima i vinogradare iz Hrvatske i Slovenije, naglasivši važnost prekogranične suradnje s ciljem razmjene vinogradarskih iskustava, a ne manje važno i radi uspostave prijateljskih odnosa i druženja.

Tradicija uzgoja vinove loze duboko je ukorijenjena među pomurskim Hrvatima, jer vino je nekoć davalo snagu pri teškim poslovima, a u njemu se uživalo i prilikom druženja i blagdana. Zbog malo sunčanih sati ovdje se uglavnom uzgajala noha, no danas već u vinogradima prevladavaju kvalitetne sorte. Vinogradari koji žele proizvoditi kvalitetna vina u članili su se u vinogradarske udruge pomoću kojih upoznaju nove metode i tehnologije. Vinogradi pomurskih Hrvata nalaze se u Bečehelskoj gori, Polanskoj, na Todorici, u Kamanheđi i Šandorici, te na Julijanskoj gori i drugim mjestima, uključujući Staru goru kod Letinje. Na tom području vinograde kupuje sve više hrvatskih državljana, jer brežuljci kod Letinje i Bečehela za stanovnike Donjeg Međimurja predstavljaju najbliže vinorodno područje.

„Naša hrvatska samouprava nastoji okupiti letinjske Hrvate, koji su se ovamo uglavnom doselili iz hrvatskih sela zbog posla. Održavamo vezu s našim rodnim mjestima, a hrvatsku kulturu i običaje njegujemo i u samom gradu. Često smo organizirali priredbe poput berbene povorke, tradicionalne svinjokolje, te kulturnih i drugih susreta s brojnim hrvatskim sadržajima, koje su posjećivali i Hrvati iz Hrvatske. Na žalost, pandemija nas ograničava pa u posljednje dvije godine organiziramo samo manje programe, kad je to moguće pod slobodnim nebom. U letinjskim vinogradima sve je više hrvatskih vlasnika, tj. Hrvata iz Hrvatske. Za nas letinjske Hrvate to je vrlo povoljno, jer s njima možemo vježbati hrvatski jezik. Često ih uključujemo u organizaciju priredbi, ponajviše onih koje se vezuju uz vinogradarstvo. Povodom blagdana svetog Urbana i na Martinje okupili smo se na Julijanskoj gori, a sada pak za Vincekovo smo ovdje na Staroj gori, gdje letinjski Hrvati imaju „gorice”. Tamo smo postavili i drveni križ za koji smo dobili potporu iz Programa za narodnosti, a izradili su ga sumartonski drvorezbari”, rekla je predsjednica letinjske Hrvatske samouprave dok je kuhala gulaš od bijele repe, koji je tradicionalno jelo pomurskih Hrvata. Rado ga jede i Štef Vertarić, kojeg to jelo podsjeća na rodni Sumarton. Premda se nastanio u Letenji, nije prekinuo vezu sa svojim rodnim selom, član je sumartonske i letinjske Udruge vinogradara.

„Tu su mi gorice, praf pri vidikovcu, već sam u penziji pak mi je lepo dojt tu v gorice. Nema fngog trsi praf tulko kulko mirno morem delati. Največ volim da mi dojd pa pajaš z Hrvatske, al z hrvatskaj selaj pa se spominamo hrvatski, malo si popijemo, po-

Letinjska hrvatska zajednica na Julijanskoj je gori postavila križ krajputaš

Predsjednica Hrvatske samouprave Marija Đuric s vinarima (slijeva János Mirkó, András Somogyi, Marija Đuric, Zoltán Simon)

Hrvatski glazbenici Toni Novinić (slijeva) i Martin Friman

pevlemo. Meni je se drago kaj je hrvatsko, z naše gorice, da je čisto vreme vidi se Međimurje i to mi je drago. Jako zafalim predsjednici Hrvatske samouprave kaj vek nekaj zmisli, kaj ne bi naše hrvatske šege zabili”, rekao je Štef Vertarić, koji prekrasno govori svoje kajkavsko narječje, mada se dobro služi i književnim jezikom.

Predsjednik Udruge vinogradara András Somogyi također je zahvalan Hrvatskoj samoupravi na suradnji s hrvatskim vinogradarima i okupljanju u letinjskim vinogradima. Vincekovo nije moglo proći bez dobre hrvatske glazbe koju su omogućili izvrsni glazbenici Toni Novinić i Martin Friman.

Beta

19. Hrvatski bal u Bika

Gradska hrvatska zajednica stoji pred velikimi jubileji

Kako je rekla predsjednica Hrvatske samouprave grada Bika, Zita Varga-Popović, dugo se je razmišljala, hoće li narikntati ljetos 19. Hrvatski bal, koji je jedan od najvažnijih događajev u žitku mjesnih Hrvatov, simpatizerov Ugrov, a i ljudem cijele okolice ki poštoju, obožavaju hrvatska druženja. Pokidob lani nije bilo moguće održati zabavu, pala je odluka, ljetos u manjem, skoro u familijarnom formatu, najt će se Hrvati. Tako su 21. januara, u petak, u Restoranu Fördó dočekali goste večera, tombole, svirka i tanac.

Najveć gostov ovoga bala od samoga održavanja je bilo oko 140 ljudi, a ovput devedesetimi iz Kermenda, Unde, Bőja, Bika, Prisike, Hrvatskoga Židana, Petrovoga Sela, Kise-ga i Sambotela su se dobro čutili te noći, štoveć dospila je i jedna gošća iz Japana. Goste je pozdravila mjesna predsjednica Zita Popović, a bal je otvorio Viktor Kohuth, zastupnik Hrvatske državne samouprave, gdo je gratulirao sadašnjem i bivšem peljačtvu da su toliko ljet uspjeli skupa pozvati Hrvate u jednom ugarskom gradu. Kao bivši organizator županijskoga sambotelskoga Hrvatskoga

Predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Zita Varga-Popović pozdravlja goste, u pozadini Jačkarni zbor Danica

bala govorio je i o poteškoća, s kojimi su se oni suočili na početku skupaspravljanja najvećega hrvatskoga spravišća u spomenutom gradu. Na ovoj priredbi po prvi put su nastupali tančoši HKD-a „Veseli Gradišćanci“ iz Unde, pod peljanjem Štefana Kolosara, a pravoda su zagrijali publiku s gradišćanskimi melodijami domaći jačkari i jačkarice zbora Danica, u pratnji harmonikaša Janoša Viraga. Za ukusnom večerom ganuo se je bal s mužikom Pinka-banda. Ponovo su sponzori galantno darovali nagrade za tombolu, tako je skupadošlo kih 70 vridnih darov. Glavnu nagradu, dar Hrvatske samouprave Bika, jednu televiziju, mogao je domon donesti Mikloš Kohuth, pjevač i gitarist Pinka-banda. Ljetos, hrvatska zajednica Bika kot i njev jač-

Gradišćanske melodije, gradišćanski tanci

HKD Veseli Gradišćanci iz Unde pred nastupom

karni zbor Danica stoju pred 20. obljetnicom tako zborovnoga jačenja, kot i narikntanja Hrvatskoga kulturnoga festivala u ovom varošu. Tako je jur najpr upućena svim gostom i pozivnica na orijaški i jubilarni Hrvatski dan Bika, 6. augustuša, subotu, na kom će nastupati po planu uz domaće folklorashe i jačkare i gradišćanska grupa iz Austrije, kot i društva prijateljev iz Koprivničkih Bregov.

Tiho

PARLAMENTARNI IZBORI 2022. UPIŠITE SE U REGISTAR HRVATSKIH BIRAČA!

Obavite registraciju na internetskoj stranici www.valasztas.hu klikom na poveznicu "Ügyintézés" ili osobno u mjesnom uredu samouprave gdje možete zatražiti pomoć u ispunjenju obrasca.

Hrvatska državna samouprava

NEMZETISÉGI VÁLASZTÓPOLGÁRKÉNT TÖRTÉNŐ NYILVÁNTARTÁSBA-VÉTEL 71 FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ VÁLASZTÓPOLGÁR SEGÍTÉSE SZEMÉLYES ADATOK KIADÁSÁNAK MEGTILTÁSA

A választópolgár személyes adatai (kitöltése minden esetben kötelező)

Kérjük, hogy adatait a magyar hatóság által kiállított érvényes igazolványában szereplő adatokkal egyezően adja meg!

1. Családi név és utónév:

2. Születési családi név és utónév:

3. Születési hely Ország: Település: Kerület:

4. Személyi azonosító: - -

A nemzetiségi névjegyzékkel kapcsolatos kérelem

Kérem felvételemet az alább megjelölt nemzetiség névjegyzékébe. Kijelentem, hogy a megjelölt nemzetiséghez tartozom. (Csak egy nemzetiséget jelölhet meg! A névjegyzékbe vétel alapján a nemzetiségi önkormányzati választásokon szavazhat és jelölt lehet, továbbá a helyi önkormányzati képviselő és polgármesterek választásán nemzetiségi jelölt lehet)

A. bolgár görög horvát lengyel német örmény roma
 román ruszin szerb szlovák szlovén ukrán

TA. Kérem törlésemet a nemzetiségi névjegyzékből.

B. Kérem, hogy nemzetiségi névjegyzékbe vétel az országgyűlési képviselők választására is terjedjen ki. (ebben az esetben pártlista helyett nemzetiségének listájára szavazhat)

TB. Kérem, hogy nemzetiségi névjegyzékbe vétel az országgyűlési képviselők választására ne terjedjen ki. (ebben az esetben nemzetiségi lista helyett pártlistára szavazhat)

Fogyatékoossággal élő választópolgár segítése

Kérem

C. Braille-írással készült értesítő megküldését D. Braille-írással ellátott szavazóablom biztosítását
E. könnyen érthető tájékoztató anyag megküldését F. akadálymentes szavazóhelyiség biztosítását
T. Kérem a korábban igényelt segítségek törlését.

A személyes adatok kiadásának megtiltása

G. Megtiltom a központi névjegyzékben nyilvántartott adataim kampánycélú kiadását.
H. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 2. § (1) bekezdése alapján a rólam nyilvántartott adatok kiadását megtiltom.
T. Az adatkiadásra vonatkozó tiltásokat visszavonom.

Értesítés a választási iroda döntéséről
Kérem, hogy a választási iroda a lakcímem mellett az alábbi elérhetőségen is tájékoztasson a kérelem elbírálásáról:

I. E-mail cím:

J. Postacím: Ország:
Irányítószám: Település: kerület:
Cím:

K. Faxeszám:

Kelt: :
alíráás